

Atbildīga aizņemšanās

Publicēts: 11.11.2020.

Izvērtē - vai Tev to vajag?

Ir reizes, kad Aizdevums var palīdzēt iecerēto sasniegt ātrāk. Bet tādu ir maz. Svarīgi tās atpazīt un iemācīties atšķirt no reizēm, kad Aizdevums kļūs par nepatīkamu Parādu un vēlams no tā izvairīties. To vari izdarīt šajā sadaļā.

Par:

Kredīts nepieciešams būtiskām vajadzībām.

Esmu rūpīgi pārdomājis kredīta nepieciešamību un saprotu, ka bez tā nevaru iztikt. Piedāvātais kredīta maksājums nav lielāks par trešo daļu no maniem ienākumiem, un zinu, ka to spēšu segt, būtiski nepasliktinot savas dzīves kvalitāti.

Sevi nemānot, esmu izvērtējis visus plusus un mīnus.

Esmu pārdomājis, ka manā gadījumā nav citas alternatīvas – gan kredīta ņemšanai, gan naudas līdzekļu uzkrāšanai.

Man ir stabili un labi ienākumi.

Es zinu, no kādiem līdzekļiem veikšu kredīta atmaksu – tā ir mana alga vai pensija. Esmu padomājis arī par to, ko darīšu, ja ienākumi samazināsies vai tos pēkšņi zaudēšu.

Neaizņemos vairāk, kā ir nepieciešams.

Esmu aprēķinājis nepieciešamo kredīta summu. Pirkuma summā ielieku pēc iespējas lielāku savu līdzekļu daļu.

Esmu rūpīgi izvērtējis kredīta produktus.

Esmu salīdzinājis vairākus kredīta produktus un izvēlos to, kas manā situācijā der vislabāk. Aizdevumu ar atmaksu vienā maksājumā izvēlos tikai tad, ja kredīta summa ir neliela un man būs viegli to atdot bez termiņa pagarināšanas un citu aizdevumu ņemšanas.

Esmu salīdzinājis dažādu aizdevēju piedāvājumus.

Esmu izvērtējis piedāvātās procentu likmes, GPL (gada procentu likme, tajā ietvertas visas kredīta kopējās izmaksas), kā arī citus nosacījumus un izvēlos piemērotāko. Es zinu, cik aizdevums man izmaksās un kādas soda sankcijas kredīta devējs man piemēros, ja nespēšu laikā segt saistības.

Pret:

Mani izdevumi ir lielāki par ienākumiem.

Ja šobrīd Tavi izdevumi ir lielāki par ienākumiem, tad kā Tu spēsi atmaksāt kredītu? Atceries – aizņemoties Tavi izdevumi būs vēl

lielāki.

Nevaru atdot kredītu, tāpēc paņēmu citu, lai atdotu iepriekšējo.

Tavs parādu slogs tikai pieaugs, un tos būs vēl grūtāk atmaksāt.

Ļaujot mirklīm – radās skaista doma un tūlīt to īstenoju.

Vai tiešām ieguvums (ballīte, dāvana, sapņu pirkums) ir tā vērts, lai vēlāk būtu sarežģījumi ar parāda atmaksu?

Man nav regulāru ienākumu vai tie ir pavisam mazi.

Padomā, no kā Tu atmaksāsi parādu, ja Tev nav regulāru ienākumu vai tie ir nelieli.

Mērķis nav steidzams, varu lēnām sakrāt naudu tā īstenošanai.

Tad kāpēc palikt parādā?

Mēģināšu pieteikt pēc iespējas lielāku aizdevuma summu – ja nu tiešām iedod!

Izvērtē, vai spēsi šo summu atmaksāt.

Mani uzrunāja atraktīvā reklāma.

Kreditdevēji reklamās skaisti runā par Taviem ieguvumiem, bet noklusē par iespējamām grūtībām, parādu atmaksājot.

Aizdevējs sola kredītu bez procentiem – tā tad jāņem.

Izvērtē, vai spēsi to atmaksāt laikā, jo kredīta pagarināšana maksā dārgi.

Parādu slogs liks doties prom.

8% no iedzīvotājiem, kuri devušies strādāt uz ārvalstīm, to darījuši, jo ir nenokārtotas parādsaistības bankās vai pie nebanku aizdevējiem.

Parādu šķirotava

Izvēlies – būt vai nebūt parādā!

Patēriņa parāds

Šis parāds parasti ilgst 1–2 gadus. Piemērots tad, kad patiešām, patiešām nepieciešams kāds lielāks pirkums, piemēram, sadzīves tehnika, vai jāsamaksā par kādu steidzamu pakalpojumu, piemēram, ārstēšanos vai remontu mājoklī.

Parādkarte

Šis ir parāds, kuru aizdevējs izsniedz kartes veidā un nosaka parāda limitu. Parādkarte noder kā rezerve dažādām neparedzētām situācijām, piemēram, ceļojumā. Un tai nereti nāk līdzī ceļojuma, pirkumu apdrošināšana un citas diezgan noderīgas lietas. Taču, ja izmantosi parādkarti neapdomāti, piemēram, nevajadzīgiem pirkumiem, ātri vien vari iekulties parādos, kurus maksāsi gadiem.

Parādlinija

Līdzīgi kā parādkarte, taču bez kartes – aizdevējs piešķir parāda limitu, kuru vari izmantot, kad vien vēlies. Pasaki, cik lielu parādu gribi, un saņem to savā bankas kontā. Taču, pirms kāp parādlinijas cilpā, padomā kārtīgi – bieži vien šī cilpa kaklā paliek gadiem.

Ātrais parāds

Šis parāds spēj tevi padarīt par parādnieku 15 minūšu laikā un jau pēc mēneša prasīt visu atdot atpakaļ. Tāpēc padomā – ja tev šīs naudas nav šodien, vai tev tā tiešām būs pēc nākamās algas? Ja nebūs, varēsi maksāt pagarināšanas maksu, un ieguvējs no tā būs tikai parāddevējs.

Hipotekārais parāds

Šis ir parāds, kas piemērots, kad esi nobriedis iegādāties savu mājokli. Šī parāda summa vienmēr būs liela un ar garu nomaksas termiņu, tāpēc aizdevējs pirms aizdošanas stingri vērtēs, vai tu vari parādu atdot.

Studiju parāds

Šo parādu izsniedz bankas, lai segtu tavu mācību maksu. Šis parāds ir kā tavs ieguldījums savā nākotnē. Protams, ja tiešām plāno studēt, nevis pamest studijas. Nepabeidzot mācības, parāds nekur nepazudīs.

Studējošā parāds

Šo parādu piešķir, lai studiju laikā segtu transporta, dienesta viesnīcas, mācību un citus izdevumus, jo, ja esi pilna laika students, iespējams, pelnīt naudu studiju gados nebūs laika.

Parāds par precēm uz nomaksu

Aizej uz veikalu, ieraugi tosteri un nopērc uz parāda – tik vienkārši! Bet vispirms gan padomā, vai tev tiešām tosteris šobrīd ir vajadzīgs un vai parāda ikmēneša maksa netraucēs tavām pārējām vajadzībām.

Finanšu parādlizings

Šis parāds visbiežāk paredzēts, lai iegādātos automašīnu. Taču, kamēr būs parādā, mašīna tev būs tikai lietošanā, bet tās īpašnieks būs aizdevējs. Kas notiks, ja nespēsi parādu atdot? Automašīna pazudīs, bet parāda atlikums gan nekur nepazudīs.

Operatīvais parādlizings jeb nomas parāds

Izvēlies autosalonā jaunu auto, bet nepērc – nomā to uz noteiktu laiku. Pēc laika, ja tev ir nepieciešamība, pagarini nomas termiņu, atmaksā parādu, līdz auto ir tavs, vai vienkārši atdod to atpakaļ, un parāds ir beidzies. Īsumā – maksā parādu par auto, kurš tev, visticamāk, nekad nepiederēs!

Pilna servisa parādlizings

Nopērc auto uz parāda un brauc! Tiešām – vienkārši brauc! Par visu pārējo, piemēram, apdrošināšanu, tehnisko apskati, ziemas riepām un remontu servisā, tavā vietā parūpēsies aizdevējs. Skan labi? Jā, bet ir āķis – visi šie izdevumi tiks pieskaitīti tavai parāda summai un tavs ikmēneša maksājums tikai augs un augs.

Lombarda parāds

Aiznes uz lombardu kaut ko, kas tev pieder, un saņem par to smieklīgu daļu no tā tirgus cenas! Turklāt vēl esi parādā!

<https://www.ptac.gov.lv/lv/atbildiga-aiznemsanas>